

۱۰۸ مشکلات ادراری عمومی

چنانچه دچار مشکلاتی مثل تغییر دفعات نیاز به ادرار کردن یا تغییر مقدار ادرار شده‌اید، از این نمودار استفاده کنید. گاهی علت این موارد فقط نوشیدن مقادیر زیاد قهوه یا چای و یا صرفاً اضطراب است با وجود این، چنین علایمی ممکن است به علت مشکلات مثانه یا کلیه یا بیماری‌های اعصاب مربوط به دستگاه ادراری هم ایجاد شوند.

شروع

آیا موقع ادرار کردن درد یا سوزش دارید؟

بله

خیر

به نمودار ۱۹۹ درد و سوزش هنگام ادرار کردن (صفحه ۲۲۶) مراجعه کنید.

آیا ادرارتان تیره رنگ یا خونی است (به مبحث «بررسی ظاهر ادرار» در صفحه بعد مراجعه کنید)؟

بله

خیر

آیا در ۴۸ ساعت گذشته، شکم یا پهلویتان ضربه خورده است؟

بله

خیر

هشدار!

وجود خون در ادرار: در صورتی که متوجه وجود خون در ادرار خون شدید، در عرض ۲۴ ساعت به پزشک خود مراجعه کنید. هرچند معمولاً خونریزی به خاطر عفونت است و به آسانی می‌توان آن را درمان کرد، ممکن است بیماری زمینه‌ای خطرناک‌تری مثل سرطان مثانه باعث ایجاد آن شده باشد.

همین حالا با پزشک خود تماس بگیرید.

علت احتمالی: ممکن است ضربه وارد شده باعث آسیب کلیه یا مثانه شده باشد.

اقدامات لازم: احتمالاً به بیمارستان ارجاع داده می‌شوید تا برای بررسی بیشتر، کارهایی مثل سونوگرافی شکم (صفحه ۲۱۷) برایتان انجام شود. در برخی موارد، خونریزی بدون هیچ درمان خاصی متوقف می‌شود. با وجود این، در صورتی که آسیب ایجاد شده شدید باشد، جراحی لازم خواهد بود.

آیا حجم ادرارتان بیش از حد شده است؟

بله

خیر

در عرض ۲۴ ساعت به پزشک خود مراجعه کنید.

علت احتمالی: وجود خون در ادرار ممکن است ناشی از بیماری‌هایی مثل گلوپروستروپت باشد که کلیه را دچار التهاب می‌کنند. همچنین ممکن است خونریزی به خاطر عفونت مثانه و یا با احتمال کمتر، سرطان مثانه ایجاد شده باشد.

اقدامات لازم: پزشک برای شما آزمایش خون و ادرار درخواست خواهد کرد. ممکن است برای انجام بررسی‌های بیشتر مثل سیستوسکوپی (همین صفحه) به بیمارستان ارجاع داده شوید تا منشأ خونریزی و درمان مناسب مشخص شود.

آیا هیچ یک از علایم زیر را دارید؟
• کاهش وزن بدون توجه
• افزایش تشنگی
• تاری دید

بله

خیر

در عرض ۲۴ ساعت به پزشک خود مراجعه کنید.

علت احتمالی: علت احتمالی این علایم، دیابت شیرین است. یک علت این بیماری تولید هورمون انسولین به مقدار ناکافی است. بدن تأمین انرژی از قند و غذاهای حاوی کربوهیدرات به این هورمون نیاز دارد.

اقدامات لازم: پزشک برای تعیین مقدار قند خون شما، آزمایش خون درخواست خواهد کرد. در صورت تأیید تشخیص دیابت شیرین، باید راهنمایی‌های رژیم غذایی و سبک زندگی مناسب دریافت کنید (به مبحث «دیابت شیرین» صفحه ۱۴۹ مراجعه کنید). برای برخی افراد؛ همین تغییرات رژیم غذایی و سبک زندگی کافی است. با وجود این، در برخی دیگر لازم است که درمان دارویی با قرص یا تزریق انسولین انجام شود که ممکن است تا پایان عمر لازم باشد.

آیا مقادیر زیادی قهوه، چای یا نوشیدنی‌های کولا نوشیده‌اید؟

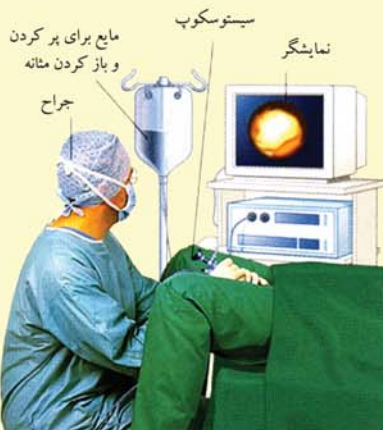
بله

خیر

علت احتمالی و اقدامات لازم: این نوشیدنی‌ها، حجم ادرار تولید شده در کلیه‌ها را بالا می‌برند. مصرف آنها را کم کنید. در صورتی که هنوز ادرار زیادی دفع می‌کنید، به پزشک خود مراجعه کنید.

سیستوسکوپی

برای سیستوسکوپی (دیدن مثانه)، لوله باریکی به نام سیستوسکوپ داخل مجرای ادرار وارد و تا مثانه رانده می‌شود. مثانه را با مایع پر می‌کنند تا باز شود. این کار امکان می‌دهد که مخاط مثانه کاملاً بررسی شود. اقدامات ظریف مثل برداشتن نمونه بافتی نیز از طریق سیستوسکوپ قابل انجام است. سیستوسکوپی را می‌توان با بیحسی موضعی یا بیهوشی عمومی انجام داد.

مشاهده مثانه

تصویر روشن و بزرگ شده‌ای از مخاط مثانه از طریق سیستوسکوپ به نمایشگر منتقل می‌شود.

ادامه در صفحه بعد، ستون ۲

ادامه در صفحه بعد، ستون ۱

علت احتمالی و اقدامات لازم: داروهایی مثل داروهای افزایش دهنده ادرار، برای بیماری‌هایی مثل نارسایی قلب تجویز می‌شوند تا حجم ادرار دفع شده را بالا ببرند. عارضه جانبی برخی داروهای دیگر هم ممکن است به صورت دفع ادرار بیش از حد باشد. از مصرف داروهای بدون نسخه بپرهیزید و به پزشک خود مراجعه کنید. تا قبل از مراجعه، مصرف داروهای تجویز شده توسط پزشک را قطع نکنید.

علت احتمالی: در صورتی که مصرف مایعات زیاد نیست، ممکن است بیماری‌های کلیه یا بیماری‌های هورمونی علت این حالت شما باشد.

اقدامات لازم: به پزشک خود مراجعه کنید. وی شما را معاینه و آزمایش خون و ادرار درخواست خواهد کرد. ممکن است برای بررسی‌های بیشتری مثل سونوگرافی از کلیه‌ها (صفحه ۴۱) به بیمارستان ارجاع داده شوید. این بررسی‌ها به تعیین علت درمان مناسب کمک می‌کنند.

علت احتمالی: ممکن است مثانه شما کوچک شده یا بیش از حد حساس شده باشد. یا اینکه ممکن است یک سنگ مثانه، راه خروجی مثانه را به صورت ناقص، بسته باشد. در مردان بزرگی پروستات می‌تواند علت این حالت باشد.

اقدامات لازم: به پزشک خود مراجعه کنید. وی آزمایش ادرار و در صورت لزوم، سونوگرافی (صفحه ۴۱)، سیستوسکوپی (صفحه قبل) و بررسی‌های تعیین‌کننده فشار مثانه درخواست خواهد کرد (به مبحث «بررسی‌های اورودینامیک» صفحه ۲۵۸ مراجعه کنید). در صورتی که مثانه‌تان کوچک یا حساس شده است، پزشک شما را درباره اقدامات کمک‌کننده برای کنترل علائم، راهنمایی و در صورت لزوم دارو تجویز خواهد کرد. ممکن است برای برداشتن سنگ‌های مثانه، جراحی لازم شود. بزرگی غده پروستات را می‌توان با دارو یا جراحی درمان کرد (به مبحث «برداشتن پروستات» صفحه ۲۴۳ مراجعه کنید).

به نمودار ۱۱۹ مشکلات کنترل ادرار در مردان (صفحه ۲۴۲) مراجعه کنید.

به نمودار ۱۲۹ مشکلات کنترل ادرار در زنان (صفحه ۲۵۸) مراجعه کنید.

ادامه از صفحه قبل، ستون ۲

آیا دارو مصرف می‌کنید (چه داروی بدون نسخه و چه داروی تجویز شده توسط پزشک)?

بله

خیر

ادامه از صفحه قبل، ستون ۱

آیا دفعات ادرار کردنتان بیشتر از حد معمول شده است?

بله

خیر

آیا باردار هستید?

بله

خیر

آیا دچار احساس اضطراب شدید برای ادرار کردن می‌شوید ولی موقع ادرار کردن مقدار بسیار ناچیزی ادرار دفع می‌شود?

بله

خیر

علت احتمالی: اضطراب معمولاً باعث احساس اضطراب در دفع ادرار می‌شود، حتی اگر مثانه کاملاً پر نشده باشد.

به نمودار ۷۳ اضطراب (صفحه ۱۷۲) مراجعه کنید.

آیا احساس اضطراب دارید یا علائمتان موقعی که دچار فشار و استرس هستید ایجاد می‌شوند?

بله

خیر

آیا مذکر هستید?

بله

خیر

آیا در کنترل ادرار مشکل دارید?

بله

خیر

بررسی ظاهر ادرار

ظاهر ادرار در شرایط مختلف تغییر می‌کند. رنگ ادرار صبح‌ها تیره‌تر از بقیه مواقع روز است. تغییرات موقتی رنگ ادرار ممکن است به خاطر برخی غذاها (مثل چغندر) و داروها باشد. با وجود این، تغییر رنگ ادرار می‌تواند نشانه‌ای از بیماری هم باشد. ادرار بسیار تیره ممکن است نشانه بیماری کبدی و ادرار قرمز یا کدر ممکن است نشانه‌ای از خونریزی یا عفونت مثانه یا کلیه باشد. در صورتی که مطمئن نیستید که تغییر ظاهر ادرار طبیعی است یا خیر، به پزشک خود مراجعه کنید.

ادرار شفاف و کهربایی رنگ

ادرار طبیعی
به جز ادرار دفع شده صبحگاهی، معمولاً ادرار، شفاف، کم‌رنگ و کهربایی است.

اگر با استفاده از این نمودار نمی‌توانید به هیچ تشخیصی برسید، به پزشک خود مراجعه کنید.